

Redd Barna

PARTIBARNOMETERET 2017

Hvilke partier har best politikk for barn?

BARNOMETERET 2017

HVILKE PARTIER HAR BEST POLITIKK FOR BARN?

Årets Barnometer er det fjerde i rekken. Siden 2014 har Redd Barna vurdert regjeringens innsats for barn i Norge og verden. Vi har gitt ut både grønne, gule og røde kort på områder som behandling av flyktningbarn og bekjempelse av vold og overgrep i Norge, innsatsen for helse og utdanning internasjonalt og arbeidet for å bekjempe menneskeskapte klimaendringer.

I år kommer Barnometeret i en valgutgave: Istedenfor å vurdere regjeringens innsats går Partibarnometeret 2017 gjennom hvordan de ulike partiene vil jobbe for å innfri barns rettigheter.

Kort sagt: Hvilke partier har best politikk for barn?

I Partibarnometeret gir vi partiene grønt, gult eller rødt kort på seks områder som er viktige for barn. Vi har særlig sett på politikk som hvis den innfris, kan bidra til å redusere det store og økende gapet mellom privilegerte og marginaliserte barn.

Norge, og verden, blir på flere områder stadig bedre for barn. Samtidig er det mange barn som aldri får ta del i framgangen – fordi de har nedsatt funksjonsevne, er flyktninger, jenter, etniske eller religiøse minoriteter, eller rett og slett fordi de er født på feil sted. Forskjellene øker mellom dem som har og dem som ikke har, og utgjør en av vår tids største utfordringer.

Også i Norge er det barn som ikke får rettighetene sine innfridd, noen ganger fordi politikerne ikke prioriterer barns rettigheter, og noen ganger fordi de gjør forskjell på hvilke barns rettigheter de vil innfri. Barn som flykter alene, er noen av de mest sårbare barna i Norge. Likevel får de ikke den omsorgen og beskyttelsen de trenger og har rett på.

Folk velger politikere til å styre landet under forutsetning av at de holder det de lover, og at de lytter til gode råd og skaper endring der dagens løsninger ikke fungerer. For Redd Barna er barns rettigheter ledesnoren når vi har vurdert de ulike partienes politikk. God politikk for barn er politikk som innfrir alle barns rett til et godt liv. Uansett hvem som styrer, sier vi fra når noe ikke er godt nok. Målet vårt er at de folkevalgte i storting og regjering bidrar til en utvikling i verden der alle barns rett til overlevelse, beskyttelse og læring er innfridd. Det er ambisiøst, men det er mulig.

GRØNT KORT:
STRÅLENDE
POLITIKK

GULT KORT:
EN DEL GOD
POLITIKK, MEN
MÅ MER TIL

RØDT KORT:
POLITIKK SOM
SVIKTER BARNA

Vi håper Partibarnometeret bidrar til mer oppmerksomhet om barns rettigheter i valgkampen!

På neste side finner du informasjon om områdene partiene har blitt vurdert på, og hvilke kriterier vi har satt for kortene som deles ut. Vi har valgt seks områder vi mener er viktige for å innfri alle barns rettigheter i Norge og i verden. Vi har ikke målt all politikk for barn, og partiene kan ha gitt gode og viktige løfter som ikke har kommet med her. Det kan også være at partiene har uttalt seg annerledes i media eller på Stortinget, men vi har tatt utgangspunkt i de nedskrevne, oppleste og vedtatte løftene partiene går til valg på i år – nemlig deres partiprogrammer for 2017–2021.

SEKS VIKTIGE POLITISKE OMRÅDER FOR BARNS RETTIGHETER OG MOT ULIKHET

I Norge

1) Færre barn vokser opp i fattigdom

På dette kravet har vi målt partiene på om de har politikk som stopper den negative utviklingen i antall barn som vokser opp i fattigdom, og tiltak som bedrer hverdagen for barn som vokser opp i fattige familier. Vi har sett etter om partiene har politikk som sikrer lik deltakelse i barnehage og skolefritidsordning og fritidsaktiviteter. I tillegg har vi sett om partiene har vedtatt at de vil øke barnetrygden og beholde den som en universell ordning. Vi har også sett på om partiene mener at Nav må bedre sin barnefaglige kompetanse, og om partiet har politikk som vil gjøre noe med utviklingen når det gjelder familier med innvandrerbakgrunn som lever i fattigdom.

2) Barn på flukt har rett til å være trygge

Under kravet om at barn på flukt har rett til å være trygge, har vi målt partiene både på internasjonal og nasjonal politikk. På det internasjonale har vi sett om partiene har politikk som sikrer trygge ruter for barn på flukt, inkludert partienes politikk for kvoteflyktninger og familiegjenforening. På det nasjonale har vi sett etter hva partiene mener om ivaretagelsen av enslige mindreårige asylsøkere. Her har vi målt partiene på om de vil lovfeste omsorgstilbudet til enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år, og om de vil overføre omsorgsansvaret til barnevernet. I tillegg har vi sett om partiene vil avskaffe ordningen med å gi midlertidig opphold til enslige mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år.

3) Barn får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Under kravet om bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep har vi målt partiene på om de har generelle tiltak for å styrke avdekking av og respons på vold og seksuelle overgrep, blant annet ressurser og kompetanse hos politiet. I tillegg har vi sett om partiene har politikk på konkrete tiltak knyttet til overgrep på internett og vedtatte mål om å styrke barnehusene. Vi har også sett om partiene vil gjøre seksualitet, kropp og grensesetting til et tema i skoler og barnehager og sikre bedre kunnskap til voksne som jobber med barn, om vold og seksuelle overgrep – både om tematikken og hvordan de snakker med barn om den.

I verden

4) Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Vi har sett på partienes politikk på bistandsprosent, gjenoppbygging av utviklingsministerposten og politikk for en samstemt utviklingspolitikk samt tiltak for å styrke fattige lands skatteinnngang. En stabil høy bistandsprosent gir forutsigbarhet og sikrer ressurser til viktige tiltak i kampen mot global ulikhet. Norge trenger også å få tilbake en utviklingsminister i regjeringen. Utenriksministerens hovedansvar er å ivareta norske egeninteresser. De kan av og til stå i motsetning til interessene til utviklingsland. Det er derfor viktig at Norge har en minister med global utvikling og fattigdomsreduksjon som hovedmandat. En annen viktig grunn til at vi fortsatt trenger en sterk utviklingsminister, er at én minister bør ha hovedansvar for

at bistanden forvaltes slik at den gir gode resultater. Et rettferdig skattesystem er en grunnpilar for bærekraftig utvikling og utjevning av forskjeller.

5) Sterk satsing på helse og utdanning

Vi har sett på partienes politikk på global helse og utdanning. En frisk, utdannet befolkning legger grunnlaget for demokratiske samfunn med velferd for alle. Storsatsingen på utdanning og opprettholdelsen av helsesatsingen bør videreføres. Vi har sett på partienes politikk for retten til gratis helsetjenester og grunnutdanning med systembygging, helsearbeidere og lærere i sentrum. Videre har vi gitt plusspoeng for god ernæringspolitikk fordi ernæring er avgjørende for et barns og et lands utvikling.

6) Klimapolitikk for fremtiden

Vi har sett på partienes politikk for utslippskutt og investering i klimatilpasning for fattige mennesker i sårbare land. Det er ingen som rammes hardere av farlige klimaendringer enn barn. De skal være på jorda lenger enn oss og vil lide mer under framtidige klimaendringer. Barn som lever i utsatte områder, er også mer sårbare for dagens klimaendringer. Hvis vi ikke takler de enorme utfordringene klimaendringene fører med seg, vil mange andre kamper mot ulikhet og fattigdom bremses opp og i verste fall reverseres.

RØDT

Hellas, foto: Anna Pantelia/ Save the Children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Rødt mener at alle som ikke kan forsørge seg gjennom arbeid, skal sikres støtte som gir grunnlag for et verdig liv uten fattigdom. Rødt mener at barnetrygden må doubles for deretter å bli indeksregulert, og de vil beholde den som universell ordning. I tillegg

har de programfestet at barnetrygden og barnebidrag ikke skal trekkes fra ved beregning av sosialhjelp. Partiet vil også utvide overgangstønaden for enslige forsørgere fra tre til ti år. Rødt får pluss for å mene at de samme trygderettighetene som gjelder for nordmenn, skal gjelde for flyktninger og innvandrere. Rødt har programfestet at de vil ha gratis barnehage og

skolefritidsordning for alle barn, og de vil innføre ungdomskulturkort til 200 kroner på kultur- og fritidstilbud. Det er positivt at Rødt vil øke kompetansen og kapasiteten på Nav-kontorene for å hjelpe folk tilbake i arbeid, men nevner ikke barnefaglig kompetanse spesielt. Partiet vil senke terskelen for å komme inn i arbeidslivet med kompetanse fra utlandet. **Grønt** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

Rødt vil forsvare asylretten. De skriver at det ikke skal legges hindringer for at mennesker kan komme til Norge og søke asyl. Norge skal overholde sine menneskerettslige forpliktelser og følge anbefalingene til FNs høykommissær for flyktninger. Partiet vil at Norge skal ta imot minst 20 000 kvoteflyktninger årlig.

Rødt vil at mindreårige flyktninger og asylsøkere blir spesielt ivaretatt. Partiet skriver at barnevernet skal ha ansvaret for enslige mindreårige asylbarn fram til de fyller 18 år. De vil også at praksisen med å gi midlertidig opphold fram til de fyller 18 år, må oppheves. Programmet er noe tynt på feltet, men innfrir likevel våre konkrete krav og vi gir derfor **grønt** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Rødt ønsker å bedre avdekking og etterforskning gjennom økte bevilgninger til forskning om seksuelle overgrep og økt satsing på politiets arbeid på området. Responsen skal bedres ved å lovfeste kommunale overgrepsmottak og fullfinansiere dem samt å øke støtten til krisesentrene. Rødt vil sikre barn kunnskap ved å få grensesetting og respekt for andres grenser tydeligere inn i skolen. De vil også opprette flere helsestasjoner for ungdom for å gi ungdom denne kunnskapen. I tillegg skal politi, helsestasjon og barnevern tilby skoler tverrfaglig undervisning/foredrag om vold, voldtekt og overgrep. De viktigste svakhetene ved programmet er at de ikke nevner styrking av barnehus, kommunale handlingsplaner,

overgrep på nett eller kunnskap hos voksne som jobber med barn. Dette trekker ned til **gult** kort.

En prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Rødt vil jobbe for at Norge skal bruke minst én prosent av BNI til bistand, flyktningutgifter ekskludert, og vil skille mellom norske egeninteresser og fattigdomsbekjempelse og utvikling. Rødt får imidlertid minus for å ikke ha politikk på gjenoppbygging av utviklingsministerposten i sitt program. Deres program har heller ikke uttalt politikk om å øke samstemthet. Rødt vil trappe opp kampen mot skatteparadiser og styrke det internasjonale samarbeidet på skattefeltet, men mangler politikk på å støtte fattige lands evne til å inn-dra skatt, og får trekk for dette. Vår totale vurdering er **gult** kort.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

Rødt vil ha en utviklingspolitikk som fokuserer på å bedre folks tilgang til gode helse- og utdanningstjenester. Dette spesifiseres ikke utover støtte til kvinneorganisasjoner som jobber internasjonalt for kvinners rett til utdanning og familieplanlegging. Rødt får pluss for å anerkjenne god helse og utdanningsbidrag til fattigdomsreduksjon. De får **gult** kort, men vi etterlyser enda tydeligere politikk her.

Klimapolitikk for fremtiden

Rødt går inn for å gjennomføre Paris-avtalen, og skal jobbe for at Norge skal redusere sine utslipp i tråd

med rådene fra FNs klimapanel. Disse kuttene skal tas innenlands, men de skal ikke erstatte Norges bidrag til utslippskutt i andre land. Blant annet vil Rødt trappe ned norsk oljeindustri, legge til rette for en mer offensiv satsing på fornybar energi og erstatte kvotesystemet med en ordning med en omfordelende karbonavgift. Rødt mangler tydelig politikk om klimafinansiering, men får pluss for å jobbe for å støtte fattige i de minst utviklede landene, spesielt kvinner, med klimatilpasning. Rødt får **grønt** kort, under tvil.

SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Norge, foto Lisbeth Michelsen/ Save the Children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

SV trekker fram barnetrygden som et av de mest effektive virkemidlene for å bekjempe fattigdom blant barnefamilier og vil øke barnetrygden med årlige reguleringer og beholde den som en universell ordning. Partiet mener også at barnetrygden skal holdes utenfor ved beregning av sosialhjelp. SV har programfestet at alle barn over fem år i familier som lever på minsteytelser og sosialhjelp, skal få aktivitetsstøtte slik at de kan delta på lik linje med

andre barn. SV vil sikre barn og unge tilgang til gratis idrettsaktiviteter og gi økonomisk støtte til lavterskeltilbud. Partiet vil jobbe for kompetanseheving og flere ansatte ved lokalkontor i Nav, men nevner ikke barnefaglig kompetanse spesielt. Partiet vil styrke kvalifiseringsprogrammet og sikre at nyankomne flyktninger får god oppfølging fra de blir bosatt, til de kommer i jobb. SV vil på sikt gjøre barnehage og SFO gratis for alle og vil starte med makspris og redusert foreldrebetaling. Klart **grønt** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

SV mener Norge må stå i front for å fremme internasjonalt samarbeid som bedre håndterer den globale migrasjons- og flyktningsituasjonen. SV vil at det opprettes et felles europeisk asyl- og kvotesystem med forpliktende ansvarsfordeling, som skal fungere parallelt med FN's høykommissær for flyktnings kvotesystem, og at Norge skal ta imot flere kvoteflyktninger. SV vil også sikre raskere og lettere familie-gjenforening. Saksbehandlingstiden

skal ikke overstige seks måneder, og det skal ikke stilles krav til arbeid og underhold.

SV legger vekt på at Norge har et særlig ansvar for barn på flukt. Partiet skriver at alle enslige mindreårige asylsøkere skal ha krav på samme omsorg fra barnevernet som norske barn, og de vil avskaffe ordningen med midlertidig opphold. I tillegg kommer SV med mange andre positive tiltak med hensyn til barn som søker asyl, blant annet at hensynet til barnets beste skal gå foran innvandringsregulerende hensyn, og at alle barn i asylmottak får rett til barnehageplass. Partiet vil også sikre etterforskning og oppfølging når barn forsvinner fra asylmottak, og at barn ikke interneres og utsettes for frihetsberøvelse i lukkede mottak i strid med barnekonvensjonen. **Grønt** kort!

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Sosialistisk Venstreparti vil intensivere innsatsen mot vold og seksuelle overgrep gjennom økte midler til etterforskning av voldtektssaker og vold i nære relasjoner, sikre rammer for krise-, incest- og voldtektssentre og lovfestede tilbud om overgrepsmottak. Partiet vil i tillegg lovfeste barnehus i hvert fylke. SV vil sikre at barn og unge får informasjon og kunnskap om grensesetting og seksualitet fra barnehagealder, og vil styrke seksualundervisningen i skolen med mer vekt på grenser og samtykke. SV vil også satse på økt kunnskap om tematikken hos en rekke yrkesgrupper som jobber med barn. Den største svakheten i programmet er manglende tiltak mot overgrep på nett samt manglende krav om kommunale handlingsplaner. Vi lander likevel på **grønt** kort.

Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

SV ønsker å bruke mer enn én prosent av BNI til utviklingsbudsjettet, og at støtte til internasjonale klimatiltak, flyktningutgifter i Norge og næringslivsstøtte som ikke har dokumentert utviklingseffekt, skal komme i tillegg til denne prosenten. I programmet skriver SV at de vil «gjøre FN's nye bærekraftsmål styrende for prioriteringene i utviklingspolitikken. Norske egeninteresser skal ikke komme i veien for dette målet». Partiet vil også sikre en samstemt politikk. SV vil gjenopprette utviklingsministerposten. SV er tydelige på hva de mener er de strukturelle årsakene til fattigdom og ulikhet, og foreslår en rekke progressive løsninger innen finansiering, åpenhet og skatt. Arbeidet mot ulikhet er en tydelig satsing i SV's program, og de foreslår en rekke tiltak innenfor skatteområdet for å motvirke ulikhet. SV ønsker å styrke Skatt for utviklingsprogrammet. Kortet er klart **grønt**.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

SV vil at satsing på utdanning og helse skal videreutvikles i utviklingspolitikken, og at bistanden innen disse områdene skal støtte opp om utviklingslands egen evne til å gjøre grunnleggende velferdstjenester gratis for alle. Det er også positivt at partiet vil trappe opp støtten til organisasjoner som fremmer kvinners helse og reproduktive rettigheter, for å kompensere for konsekvensene av USAs såkalte munnkurvregel. De får **grønt** kort, men kunne vært mer konkrete i politikken.

Klimapolitikk for fremtiden

SV har en tydelig klimaprofil og en sterk klimapolitikk på en rekke områder. De legger også vekt på klima i utviklingspolitikken. Partiet ønsker å kutte minst 50 prosent av klimagassutslippene i Norge innen 2030 og vil fastsette et mål om at Norge skal bli fritt for fossile utslipp innen 2040. Partiet mener at Norge må øke sine bidrag til internasjonale klimatiltak og klimatilpasning fram mot 2020, og at Norges økonomiske kapasitet og historiske ansvar for klimaendringene må ligge til grunn for størrelsen på den internasjonale klimainnsatsen. Kortet er uten tvil **grønt**.

ARBEIDERPARTIET

Norge, foto: Lisbeth Michelsen/ Save the Children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Arbeiderpartiet nevner ikke barnefattigdom direkte i programmet sitt for 2017–2021, men har likevel politikk som berører temaet. Arbeiderpartiet vil bringe flere som sliter med å få fast jobb, inn i arbeidslivet. Partiet vil beholde maksprisen i barnehagene og gjeninnføre og gradvis utvide ordningen med gratis kjernetid i områder med særlige utfordringer. I tillegg vil Arbeiderpartiet innføre makspris og vurdere søskenmoderasjon i skolefritidsordningen. Partiet får trekk for ikke å ha programfestet politikk om barnetrygden, verken når det kommer til størrelsen eller innretningen på den. Arbeiderpartiet vil innføre nasjonalt

kulturkort for ungdom, men har ikke konkretisert hvor mye det skal koste. Partiet får pluss for å ville arbeide for ordninger med gratis utlån av utstyr og bruk av anlegg. Arbeiderpartiet vil også gjøre endringer i introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger for å få flere ut i jobb. Partiet er innom flere viktige områder, men går ikke så langt som vi kunne ønske, og ender derfor opp med **gult** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

Arbeiderpartiet vil videreføre en streng, rettferdig og human asyl- og flyktningpolitikk og føre en politikk basert på menneskerettigheter og

flyktningkonvensjonen. Partiet får pluss for å ville at Norge skal være en pådriver for at rettighetene til barn på flukt ivaretas, og at Norge skal ta et lederansvar internasjonalt for å bedre livssituasjonen i land folk flykter fra. Arbeiderpartiet skriver at kvoteflyktninger er den sikreste og mest rettferdige ordningen for å sikre mottak av mennesker som skal ha varig beskyttelse. Partiet mener at antallet kvoteflyktninger til enhver tid må vurderes mot anbefalingene fra FN og hvor mange asylsøkere som kommer til landet, og mulighetene for rask og god integrering. Dette er positivt, men en mangel er at partiet ikke legger mer vekt på å sikre trygge fluktruter for barn.

Arbeiderpartiet mener at mindreårige på flukt må ivaretas bedre når de er i Norge, spesielt i mottak. Partiet skriver at det «må gjennomføres tiltak for å sikre stabilitet i gode boforhold, rettsikker saksbehandling og bedre psykososiale tiltak» og at mottakene må få styrket barnefaglig kompetanse. Dette er positivt, men partiet får trekk for å ikke skrive at de vil overføre ansvaret til barnevernet, eller lovfeste omsorgstilbudet til enslige mindreårige. Arbeiderpartiet vil begrense bruk av midlertidig opphold gjennom å endre praksis, men det trekker ned at de ikke vil avskaffe utlendingsforskriftens § 8-8. Arbeiderpartiet får pluss for at de vil bidra til å hindre at barn bor lenge på mottak, og for at de mener alle barn på mottak skal gis tilbud om barnehageplass. Samlet vurdering er **gult** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Arbeiderpartiet vil at politiet skal prioritere arbeid mot vold i nære relasjoner og voldtekt samt intensivere innsatsen og heve kompetansen sin. Arbeiderpartiet vil også styrke krisesentertilbudet og jobbe for et døgntilgjengelig tilbud for barn som er utsatt for vold og overgrep, samt å styrke barnehusene. Arbeiderpartiet foreslår flere tiltak for å styrke koordinering og samhandling, blant annet å innføre krav om at alle kommuner må utarbeide handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Partiet vil sikre kunnskap til barn og unge gjennom undervisning om grensesetting i barnehage og skole samt å bedre seksualundervisningen. De vil også sørge for at alle utdanninger til arbeid med barn inneholder opplæring om vold og overgrep. Den

viktigste mangelen i Arbeiderpartiets program er mangel på tiltak knyttet til overgrep på nett samt manglende konkretisering av hvordan barnehusene skal styrkes. Etter en samlet vurdering gir vi likevel et **grønt** kort.

En prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Arbeiderpartiet vil at norsk bistand skal utgjøre minst én prosent av brutto nasjonalinntekt, og «Den globale enigheten om FNs bærekraftsmål, målene for finansiering for utvikling og klimaavtalen i Paris» utgjør plattformen for partiets utviklingspolitikk. Arbeiderpartiet får imidlertid minus for å ikke ha politikk på gjenoppbygging av utviklingsministerposten i programmet. Deres program har heller ikke uttalt politikk om å øke samstemthet. Partiprogrammet legger vekt på skatteinntekter som en viktig kilde til utvikling og anerkjenner problemene med skatteunndragelser og kapitalflukt. Arbeiderpartiet vil styrke institusjonsbygging og bærekraftige skattesystemer gjennom «skatt for utvikling»-programmet. De får **gult** kort, men lukter på det grønne.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

Arbeiderpartiet slår fast at offentlig sektor i utviklingslandene må settes i stand til selv å levere blant annet helse- og utdanningstjenester gjennom statsbygging. Partiet vil videreføre satsingen på å sikre universell tilgang til skole og utdanning. Arbeiderpartiet har flere tiltak de vil gjennomføre innen global helse, særlig knyttet til kvinners helse og rettigheter.

Innen helse vil Arbeiderpartiet videreføre satsingene på å redusere

barnedødelighet og forbedre mødrehelse, styrke primærhelsetjenesten i utviklingsland og prioritere jenters og kvinners helse, og fortsatt være en pådriver for målrettede helsefond. Arbeiderpartiet vil være en global pådriver for kvinners rett til prevensjon og abort. **Grønt** kort.

Klimapolitikk for fremtiden

Partiprogrammet slår fast at «Norge skal ta et sterkt lederskap på finansiering av klimatiltak og klimatilpasning i utviklingsland». Dette skal blant annet skje ved bevaring av regnskog, omstilling til fornybar energi og utvikling av ren energi. Men Arbeiderpartiet får trekk for lavere ambisjoner på hjemmebane. Partiet har et mål om at Norge skal kutte utslipp med 40 prosent innen 2030. Arbeiderpartiet vil likevel «[s]ikre aktivitet og verdiskaping fra petroleumsvirksomheten gjennom økt utvinning fra felt, utbygging av påviste ressurser og tildeling av nytt leteareal», selv om de skriver at «[f]or å nå Paris-målet må Norge kutte utslipp nasjonalt og være en pådriver i det internasjonale klimaarbeidet» og at «[v]i skal bli et lavutslippssamfunn, og innen 2030 skal vi være klimanøytrale». Kortet er **gult**.

SENTERPARTIET

Norge, foto: Inge Lie/ Save the children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Senterpartiet mener at barnetrygden er et effektivt tiltak for sosial utjevning og vil bevare den som en universell ordning og prisjustere den. I tillegg vil Senterpartiet holde barnetrygden utenfor ved beregning av sosialhjelp. Partiet vil også øke støtten du kan få ved fødsel om du ikke har tjent opp rett til foreldrepenger, til 100 000 kroner. Senterpartiet vil ha gratis

kjernetid i barnehage for alle 4–5-åringer i områder med store utfordringer og gratis kjernetid i SFO for lavinntektsfamilier. Partiet vil gjøre endringer i introduksjonsprogrammet for å gjøre det mer rettet mot arbeid og gjøre det obligatorisk også for familiegjenforente. Senterpartiet får minus for ikke å ha programfestet tiltak for å sikre barn lik rett til deltakelse i idrett, kultur og andre fritidsaktiviteter, og lander på **gult** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

Senterpartiet vil føre en ansvarlig og anstendig flyktning- og asylpolitikk som bygger på internasjonale forpliktelser, humane tradisjoner, vår nasjonale kapasitet og anbefalinger fra FNs høykommissær for flyktninger. Partiet mener at dagens system ikke er rettferdig for dem som trenger hjelp mest. Partiet vil derfor prioritere kvoteordningen, men sier ikke noe om

å øke antallet. Det står heller ingenting om familieinnvandring, eller mer spesifikt om å sikre trygge fluktruter for barn.

Senterpartiet skriver at enslige mindreårige asylsøkere er spesielt sårbare, og at de trenger trygge og gode oppvekstvilkår. Senterpartiet er bekymret for at mange enslige mindreårige asylsøkere forsvinner fra norske mottak. Partiet får trekk for at det ikke står om de vil lovfeste omsorgsansvaret for enslige mindreårige, men det trekker opp at de sier at de vil sikre god forebygging og behandling av psykiske problemer hos enslige mindreårige asylsøkere, at de vil intensivere innsatsen mot at enslige mindreårige asylsøkere forsvinner fra mottak, og forsterke arbeidet for å hjelpe dem som har blitt borte. Partiet får også pluss for at de støtter arbeidet til SOS-barnebyer med å bygge ut et tilbud i Norge til enslige mindreårige asylsøkere. Senterpartiet får trekk for at de ikke skriver om de vil avskaffe eller begrense midlertidig oppholdstillatelse gjennom utlendingsforskriftens § 8-8, men det er positivt at de skriver at barnets beste må tillegges spesiell vekt i saker om opphold. Total vurdering er **gult** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Senterpartiet vil styrke politiets kompetanse og kapasitet i overgrepssaker, bedre kvalitet på etterforskning og redusere saksbehandlingstid. De vil styrke barnehusene og etablere flere for å redusere avstanden.

Senterpartiet vil styrke samarbeid mellom politi, barnevern og helsear-

beidere, men konkretiserer ikke dette gjennom for eksempel kommunale handlingsplaner. Partiet vil gi elever seksualundervisning med vekt på respekt for andre og grensesetting. Viktige svakheter ved programmet er at de ikke nevner kommunale handlingsplaner eller overgrep på nett. Det mangler også tiltak for å sikre at voksne som jobber med barn, har kunnskap og kompetanse. **Gult** kort.

Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Senterpartiet ønsker å være ambisiøse i bistanden og at «Norge skal bevilge minst 1% av BNI til utviklingshjelp», og vil gjeninnføre ordningen med bistandsminister. Partiprogrammet nevner ikke at den største og mest bærekraftige kilden til utviklingsfinansiering er landenes egne budsjetter, og sier ikke noe om hvordan Norge kan bruke utviklingspolitikken til å skape gode skattesystemer. De lander på **grønt** kort.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

Partiprogrammet slår fast at «[d]et er nødvendig å vektlegge arbeidet for utdanning og bedre helse i all bistand». Bistand til rent vann, matproduksjon, kvinners rettigheter og familieplanlegging kan leses som støtte til helsebistand, men Senterpartiet har ingen tydelige tiltak for verken helse eller utdanning utover at «norsk bistandspolitikk skal brukes aktivt i arbeidet med å sørge for at det blir produsert nok mat til verdens voksende befolkning». Senterpartiet skal ha ros for å være blant de partiene som tydeligst

løfter fram ernæring i utviklingspolitikken, men vi savner mer konkret politikk til på helse og utdanning, og gir **gult** kort.

Klimapolitikk for fremtiden

Senterpartiet skriver at «[d]en sentrale målsettingen er å komme raskt i gang med klimaomstilling og redusere norske utslipp i 2030 med 40 % sammenlignet med 1990-nivå». Partiet vil «satse tungt på klimaomstilling i ikke-kvotepliktig sektor». Vi savner mer konkrete forpliktelser. Senterpartiet vil være en pådriver for internasjonale avtaler for utslippsreduksjon og ha «en grønn bistandspolitikk». Men klimatiltak innen bistand og utvikling er begrenset til klimasmart landbruk og klimasmarte energiløsninger. De får **gult** kort.

MILJØPARTIET DE GRØNNE

Mosambik, foto: Luca Kleve-Ruud

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Miljøpartiet De Grønne vil sikre barn i Norge et liv uten fattigdom. Partiet har programfestet at de vil åpne for at uføretrygd skal kunne mottas i mindre brøker enn 50 prosent, og de vil gjøre det enklere å ansette voksne uten studiekompetanse på bakgrunn av erfaring fra lønnet og ulønnet arbeid. Miljøpartiet vil arbeide for en

nasjonal minstenorm for sosialhjelp og innføre gradert barnetrygd for å gi høyere barnetrygd til husstander med lav inntekt. Partiet vil motarbeide barnefattigdom blant innvandrere gjennom å utvide ordningen med opplevelseskort til å gjelde alle kommuner. Det er et viktig tiltak, men det er uklart hvorfor MDG trekker fram barn av innvandrere spesielt i denne sammenheng, da det vil kunne bidra til ytterligere stigmatisering, og

tiltaket er et viktig tiltak for alle barn, ikke bare barn med innvandrerbakgrunn. Partiet vil legge til rette for et mangfold av rimelige idretts- og fritidstilbud for barn og unge, og innføre en ordning med rabatterte kulturkort for barn og unge over hele landet. Vi savner imidlertid politikk for å sikre barns deltakelse i barnehage og skolefritidsordning og lander på **gult** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

Miljøpartiet De Grønne vil stå opp for flyktningretten og ønsker en ansvarlig og anstendig flyktningpolitikk. Den vil være forankret i anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger og våre lange tradisjoner for å bidra internasjonalt og hjemme. Partiet vil at Norge skal ta imot en anstendig andel kvoteflyktninger i samsvar med FNs anbefalinger og jobbe for internasjonale avtaler som sikrer lovlige veier til Europa for dem som trenger det. Partiet vil også jobbe for raskere familieinnvandring samt verne om retten til familieliv ved å sikre at flyktninger har en reell mulighet til å være sammen med familiemedlemmer i Norge.

Miljøpartiet de Grønne vil overføre omsorgsansvaret for enslige mindreårige mellom 15 og 18 år til barnevernet. Partiet vil også oppheve ordningen med midlertidig opphold. Partiet har også flere andre tiltak som trekker opp, som at de vil at det skal legges større vekt på barnets beste i asylsaker. **Grønt** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Miljøpartiet De Grønne vil styrke innsatsen mot vold i nære relasjoner, styrke overgrepss- og voldtektsmottak og sikre midler til krisesentre. Partiet vil at barn skal få kunnskap gjennom styrket undervisning i seksualitet og grensesetting i grunnskole og på videregående skole, og voksne skal få kunnskap i relevante profesjonsutdanninger. Svakheter i programmet til MDG er at de ikke nevner verken

Statens barnehus, overgrep på nett eller kommunale handlingsplaner. **Gult** kort.

Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

MDG slår fast at bistand og internasjonal solidaritet må prioriteres høyt, og mener at «minst én prosent av nasjonalinntekten skal gå til bistand og internasjonal solidaritet». I tillegg vil partiet ha en egen klimaprocent, som skal komme fra oljefondet. MDG vil «sette hensynet til det globale fellesskapet fremfor kortsiktige nasjonale interesser», og at «bistand og internasjonal solidaritet skal skje på mottakerens premisser og ha lokalt eierskap». MDG får imidlertid minus for å ikke ha politikk på gjenoppretting av utviklingsministerposten i sitt program. Partiprogrammet nevner ikke at skatt er viktig for at fattige land skal kunne mobilisere egne ressurser, selv om det står at «[n]ødhjelp og gunstige lån uten korrupsjon er nødvendig, men på lengre sikt må landene settes i stand til å produsere verdier og ressurser for å dekke egne behov og delta i verdenshandelen». Total vurdering er **gult** kort, men med mange grønne tiltak.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

MDGs partiprogram har ingen analyse av hvor viktig helse og utdanning er for et lands utvikling og barns rettigheter og muligheter, men partiet vil «[t]a initiativ til en global opptrappingsplan for innsats mot mødredødelighet og barnedødelighet». Det er positivt. MDG vil også

«Prioritere arbeid for å sikre kvinner utdanning og for å styrke kvinners rettigheter i utviklingsland». Ernæring er ikke nevnt, men partiet legger opp til «[ø]ke selvforsyningsgraden og styrke matsikkerheten gjennom å føre en aktiv landbrukspolitikk». MDG får **gult** kort fordi utdanning ikke er tydelig nok.

Klimapolitikk for fremtiden

MDG leverer på klima. Partiet slår fast at de vil «[r]edusere klimagassutslippene fra norsk territorium med 60 prosent innen 2030» og videre at de vil «[g]jøre Statens pensjonsfond utland til en motor for det grønne skiftet internasjonalt, og innføre en klimaprocent der Norge setter av en prosent av BNI hvert år til internasjonal klimaomstilling via oljefondet». Hele kapittelet om utviklingspolitikk og bistand er med en begrunnelse om klima. Kortet er soleklart **grønt**.

VENSTRE

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Venstre vil innføre en ny barnehageform som gjør barnehage og SFO gratis for alle barn i lavinntektsfamilier. Partiet vil få på plass ordninger som sikrer at alle barn kan delta på kultur- og fritidsaktiviteter uavhengig av økonomi. Partiet vil også gjøre det enklere å kombinere arbeid og trygd. Venstre vil sikre et opplæringstilbud til

alle som faller utenfor det ordinære arbeidslivet, også for asylsøkere, og sikre bedre samarbeid mellom introduksjonsprogrammet, kvalifiseringsprogrammet og andre arbeidstrenings-tiltak. Venstre vil innføre en nasjonal minstenorm for sosialhjelpsmottakere og sørge for at barnetrygden kommer i tillegg til sosialhjelp. Partiet får trekk for ikke å ha programfestet at de vil heve barnetrygden, eller om de vil gjøre endringer i innretningen eller beholde

den som en universell ordning. Venstre får **grønt** kort, men nærmer seg det gule!

Barn på flukt har rett til å være trygge

Venstre mener muligheten til å søke asyl er en grunnleggende menneskerett, og at Norge er forpliktet til å opptre redelig og i tråd med flyktningkonven-

sjonen og barnekonvensjonen. Venstre støtter opp under planer om et forpliktende europeisk system for fordeling av flyktninger og får pluss for at de mener at Norge skal ta imot flere overføringsflyktninger gjennom FN. Venstre vil også senke terskelen for gjenforening av familiemedlemmer og får pluss for at de vil at saksbehandlingstiden for søknader om familieinnvandring bør bli kortere og gi flyktninger unntak fra inntekts- og tilknytningskrav ved familiegjenforening.

Venstre vil at barnevernet skal overta omsorgsansvaret for enslige mindreårige mellom 15 og 18 år. Partiet vil også at ordningen med midlertidig opphold for mindreårige asylsøkere må avvikles. Venstres partiprogram har også flere andre tiltak som vil bedre barns rettsikkerhet og ivaretagelse, som for eksempel at barn som søker asyl, skal få rett til barnehage og videregående opplæring på linje med grunnopplæring, og at ingen barn under 18 år skal oppholde seg på Trandum utlendingsinternat. **Grønt** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Venstre vil styrke arbeidet med å forebygge vold i nære relasjoner og hjelpe dem som blir utsatt, og nevner behovet for mer kunnskap samt bedre samhandling, men foreslår få konkrete tiltak som for eksempel kommunale handlingsplaner.

Venstre vil sikre at barn får informasjon allerede i barnehagen om både seksualitet, grensesetting og nettvett. De vil også sikre at barn og unge får informasjon om barnevern, vold og overgrep.

Viktige svakheter ved programmet til Venstre er at barnehusene ikke nevnes, og manglende informasjon om hvordan voksne som jobber med barn, skal få tilstrekkelig kunnskap om vold og overgrep. Totalt gir dette **gult** kort.

Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Venstre vil bruke én prosent eller mer på bistand og at klimafinansiering kommer i tillegg til dette. Venstre vil «bidra til en samstemt politikk der alle politikkområder, ikke bare bistand, tar hensyn til langsiktig og bærekraftig utvikling i utviklingsland». Partiet mener også at «Målet med bistand må være utvikling», og at «FNs bærekraftsmål legges til grunn for norsk utviklingspolitikk og vår egen nasjonale politikk». Venstre får imidlertid minus for manglende politikk på gjenoppbygging av utviklingsministerposten i sitt program. Venstre vil at Norge skal «fortsette å styrke kapasiteten til skattemyndigheter i utviklingsland» og «fremme en mer rettferdig beskatning av internasjonale selskaper». Vi skulle gjerne sett tydeligere styrking av arbeidet med skatt i bistanden. Kortet blir under tvil **gult**, men det grønne er innen rekkevidde.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

Venstre vil «videreføre innsatsen for utdanning, global helse, fredsarbeid, jobbskaping og tilgang til energi». Videre sier Venstre at «kunnskap gir muligheter for velstand og vekst. Arbeidet med å sikre retten til utdanning, særlig for jenter, må fortsette. Norge har også en viktig rolle å spille innenfor global helse

(...)». Bra med videreføring av en betydelig satsing på helse og utdanning, men skulle gjerne sett en økning og tydeligere på innretning. Minus for å utelate ernæring, men Venstre karer seg likevel opp på **grønt**.

Klimapolitikk for framtiden

Venstre vil «ta internasjonalt klimansvar og ikke åpne for oljeboring». De vil ta ansvar for klima nasjonalt og samtidig «møte klimarelaterte kriser med nødvendig nødhjelp, men også med arbeid for tilpasning og forebygging» i humanitære kontekster. Venstre legger gjennomgående sterk vekt på klima i bistanden. Venstre får helt klart **grønt** kort.

KRISTELIG FOLKEPARTI

Niger, Foto: Talitha Brauser/ Save the Children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Kristelig Folkeparti vil beholde barnetrygden og styrke den ved å prisjustere den, og partiet mener også at barnetrygden skal holdes utenfor ved beregning av sosiale ytelser. Videre mener partiet at barnetrygden skal økes for alle, men at den skal skattlegges. Det er for oss litt uklart hvordan skattlegging av barnetrygden vil slå ut, og kan derfor ikke si om det er positivt eller negativt. Partiet vil

styrke ordninger med frikort på aktivitets- og kulturtilbud og innføre en statlig tilskuddspott til kommunene for å gi mulighet til gratis fritidsaktivitet for barn fra lavinntektsfamilier. KrF vil ha makspris i barnehagen på maks 5 prosent av foreldrenes inntekt og videreføre ordningen med gratis kjernetid for 3–5-åringer fra familier med lav inntekt. De vil styrke og videreføre arbeidsmarkedstiltak for at flere skal kunne komme tilbake i jobb. KrF klarer å beholde det **grønne** kortet, men det peker ned mot gult.

Barn på flukt har rett til å være trygge

KrF mener Norge skal ha en human, rettferdig og internasjonalt ansvarlig asylpolitikk. Det er positivt at partiet legger vekt på at Norge bør delta aktivt i et forpliktende europeisk samarbeid om fordeling av flyktninger og asylsøkere mellom europeiske land. Partiet foreslår å opprette felles europeiske sentre i nærrområdene til land mange flykter fra, der flyktninger kan få sin asylsøknad vurdert uten at

de først tvinges ut på lange, farefulle reiser. Partiet får også pluss for å legge vekt på at det er nødvendig å sikre et system som gjør at flyktninger med størst behov for beskyttelse blir prioritert for gjenbosetting. KrF vil også gjøre det lettere og raskere med familiegjenforening.

KrF vil styrke omsorgen for enslige mindreårige gjennom at barnevernet overta ansvaret. Partiet vil også fjerne adgangen til midlertidige tillatelse i medhold av utlendingsforskriftens § 8-8. KrFs partiprogram har i tillegg mange andre positive tiltak for å bedre situasjonen til barn på flukt. Partiet vil blant annet at det skal benyttes andre alternativer enn internering for barnefamilier ved tvangsretur, at det opprettes team mot menneskehandel, at alle barn i asylmottak må ha rett til barnehageplass, og at FN's barnekonvensjon og prinsippet om barnets beste skal være styrende for asylpolitikken. **grønt** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Kristelig Folkeparti vil sikre langsiktig finansiering til arbeidet med vold og overgrep og vil sikre økt innsats ved at politiet skal prioritere volds- og overgrepssaker. Videre skal barnehusene styrkes, og dekningen av krisesenter og voldtekstmottak skal bedres. Partiet ønsker å bekjempe vold og overgrep mot barn på nett, men konkretiserer ikke hvordan. KrF vil sikre at voksne har kunnskap, ved at alle grunntidninger og videreutdanninger som vedrører arbeid med barn, pålegges å inkludere kunnskap om seksuelle overgrep, vold og omsorgs-

svikt i fagplanene. En mangel i KrFs program er imidlertid at de ikke nevner tiltak for å sikre at barn og unge selv får kunnskap og informasjon om seksuelle overgrep og grensesetting. Partiet krever kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner i alle kommuner. **Grønt** kort.

En prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

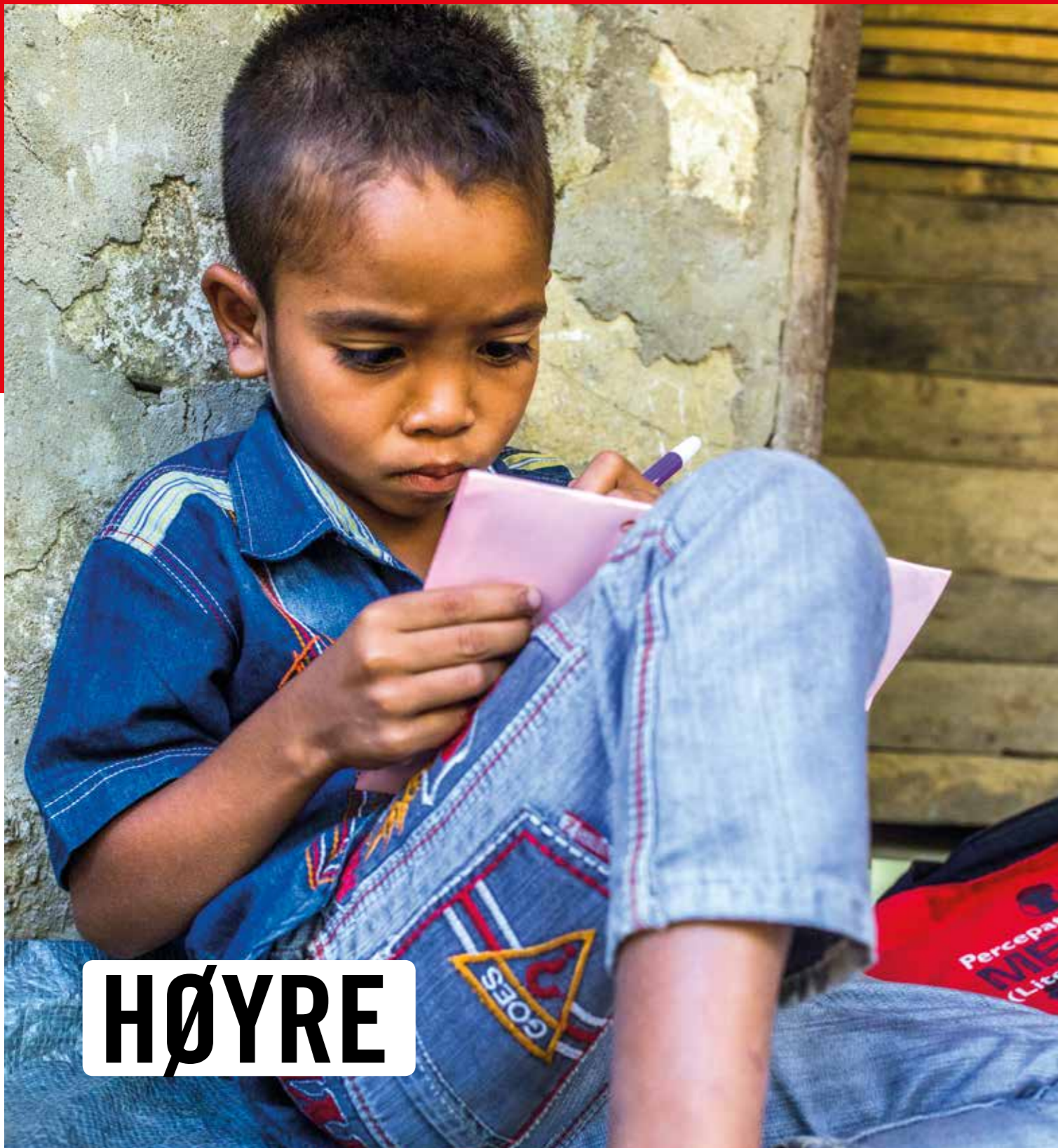
KrF vil ha minst én prosent av BNI til bistand og holde flykningiltak og klimatiltak utenfor bistandsbudsjettet. På sikt ønsker partiet å øke bistanden til 1,3 prosent. Partiet er også tydelig på at bistand ikke skal knyttes til norske egeninteresser – de vil tvert imot at norsk politikk skal være samstemt for utvikling og med fattigdomsbekjempelse som hovedmål. KrF vil også at Norge skal ha en egen utviklingsminister. På skatt vil KrF «øke den tekniske bistanden til utviklingsland for å bygge opp deres evne til å drive inn skatt, bekjempe korrupsjon og bruke skatteinntektene effektivt». Full score og **grønt** kort til KrF.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

KrF vil «prioritere bistand til å bygge opp utdannings- og helsesystemer» og øke andelen bistand til utdanning, særlig til jenter. KrF mener Norge har en særlig rolle å spille innen disse sektorene. KrF vil også at utdanning og reproduktive rettigheter skal være prioriterte områder for norsk bistand. Minus for å ikke nevne ernæring, men likevel et klart **grønt** kort.

Klimapolitikk for fremtiden

KrF vil realisere Norges mål om 40 prosent utslippskutt innen 2030 og vil at Norge skal være karbonnøytralt innen 2050. I tillegg nevner partiprogrammet at Norge må legge fram langt mer ambisiøse kuttplaner for egne klimagassutslipp og «lede an i en fullstendig utfasing av all bruk av fossil energi», men de burde være mer utålmodige enn det framkommer av partiprogrammet. KrF får pluss for å ville investere i Det grønne klimafondet, prioritere klimatilpasning i sårbare stater og øke bistanden til klimatilpasning av landbruk i utviklingsland. KrF vil øke klimafinansiering og klimainvesteringer gjennom SPU, Norfund og GIEK. KrF vil også «tilrettelegge for investeringer i fornybar energi i utviklingsland og til å bevare regnskog» på toppen av bistandsprosenten. KrF får et klart **grønt** kort.

HØYRE

Indonesia, foto: Minzayar Oo, Save the Children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Høyre vil beholde barnetrygden og vurdere andre målrettede tiltak for å støtte barnefamilier med svak økonomi. Partiet vil øke engangsstøtten til unge foreldre som ikke har opparbeidet seg rettigheter i arbeidslivet, og forlenge tidsperioden den utbetales.

Høyre mener at tilbudet i barnehagen ikke skal være avhengig av foreldrenes økonomi, men har ikke programfestet på hvilken måte de vil sikre det. Partiet har programfestet at de vil videreutvikle modeller med flere tiltak på tvers av hjelpeapparatet for å gi bedre oppfølging og støtte til familier med lav inntekt. Dette gjelder for eksempel gjennom hjelp til bolig,

økonomi og tilbud om barnehage, SFO og fritidsaktiviteter til barna. Videre vil Høyre fortsette arbeidet med å sikre at alle barn og unge får delta på fritids- og kulturaktiviteter. Høyre får pluss for at de har nevnt flere viktige områder når det gjelder bekjempelsen av barnefattigdom, men får trekk for lite konkrete tiltak. Samlet vurdering er **gult** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

Høyres mål er en streng, rettferdig og forutsigbar asylpolitikk, i tråd med internasjonale konvensjoner og i samarbeid med andre land. Partiet får pluss for at de vil styrke det internasjonale samarbeidet for å sørge for en rettferdig fordeling av flyktninger og forhindre at sårbare grupper legger ut på flukt, og forhindre inhumane fluktruter. De får trekk for at de ikke sier mer konkret hvordan de vil sikre trygge fluktruter for barn. Partiet får også trekk for at de vil stramme inn regelverket for familieinnvandring.

Høyres partiprogram er lite detaljert når det gjelder enslige mindreårige situasjon i Norge. Partiet får trekk for at de ikke skriver noe om å bedre omsorgstilbudet til denne gruppen. Høyre får også trekk for at det står at de vil «foreta innstramninger i utlendingslovgivningen slik at det blir mindre attraktivt å sende enslige mindreårige asylsøkere uten behov for beskyttelse til Norge», ikke fordi det er negativt å ville forebygge at enslige mindreårige sendes på flukt til Norge, men fordi vi forstår dette punktet som at Høyre vil øke bruken av midlertidig oppholdstillatelse. Partiet får pluss for at de vil styrke arbeidet for å hindre at barn forsvinner fra mottak, men så lenge de verken vil bedre omsorgstilbudet eller begrense bruken av midlertidig oppholdstillatelse, som er en hovedgrunn til forsvinninger fra mottak, blir dette i praksis tomme ord. Det er noe bra på det internasjonale, men det nasjonale trekker Høyre ned til **rødt** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

Høyre vil satse på avdekking av og respons på vold og seksuelle overgrep ved å gi politiet spesialkompetanse

innen familievold, vold mot barn og vold i nære relasjoner samt gjennom satsing på krisesentre. Høyre vil jobbe for bedre samarbeid mellom kommuner og politi, men krever ikke kommunale handlingsplaner som involverer flere aktører. Høyre har ikke et uttalt mål om å styrke barnehusene og har heller ikke foreslått tiltak for å sikre at barn og unge selv får kunnskap om vold og seksuelle overgrep. **Gult** kort.

Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Høyre ønsker å opprettholde et høyt nivå på bistanden og får pluss for dette, men nevner ikke 1-prosentsmålet, som trekker ned. Høyre har ingen uttalt politikk for å gjenopprette utviklingsministerposten eller for å sikre samstemt politikk for utvikling. Høyre får også minus for å la norske interesser styre bistanden. Partiet ønsker å «[r]eagere mot land som nekter å ta imot sine egne borgere, gjennom å revurdere Norges bistand til disse landene» Høyre har heller ingen reservasjoner mot å bruke bistandsmidler til flyktningutgifter i Norge. Høyre mener at lands ressursmobilisering må økes, men kommer ikke med konkrete tiltak. De har heller ingen store ambisjoner om styrking av arbeidet på skatteområdet. Total vurdering er **gult** kort.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

Utdanning har vært Høyres store satsingsområde i utviklingspolitikken i den siste perioden og Høyre vil fortsette å prioritere utdanning, og særlig for jenter. De vil «[r]edusere barnedødeligheten og styrke oppvekstgrunnlaget for barn ved å støtte helse- og ernæringstiltak som er særlig rettet mot kvinner». De får **grønt** kort.

Klimapolitikk for fremtiden

Høyre er ikke ambisiøs nok i sin klimapolitikk, de viser svak vilje til utfasing av fossile energikilder, selv om de mener at «[f]remtidig petroleumsvirksomhet i både etablerte og nye områder må kombineres med strenge krav til miljø, sikkerhet og beredskap og til sameksistens med andre næringer ...». Pluss for fokus på fornybarhet i ulike sektorer. Internasjonalt får Høyre pluss for å ville «[b]idra til at utviklingsland når målene i Paris-avtalen gjennom bidrag til FNs grønne fond og andre muligheter som ligger i Paris-avtalen», og at «Norge skal bidra med kunnskap, kompetanse og bistandskapital i kampen mot klimaendringer». De får **gult** kort.

FREMSKRITTS- PARTIET

Norge, foto: Lisbeth Michelsen/ Save the Children

Færre barn vokser opp i fattigdom i Norge

Fremskrittspartiet vil erstatte den statlige barnetrygden og kontantstøtten med kommunal barnetrygd og kontantstøtte. Det er uklart om de mener det fortsatt skal være nasjonale satsninger slik at det ikke blir kommunale forskjeller.

Partiet får trekk for at de ikke har programfestet at de vil øke barnetrygden. FrP vil innføre aktivitetsplikt ved flere kommunale ytelser og støtteordninger, som for eksempel ved redusert foreldrebetaling, bistand til boligkjøp og barnehage. Vi er bekymret for at innføring av aktivitetsplikt ved ytelser som kommer barna til gode, vil

tilsidesette barns selvstendige rettigheter, siden barna er avhengige av foreldrenes aktiviteter for å få innfridd disse rettighetene. Fremskrittspartiet får pluss for at de vil bidra til integrering i arbeidslivet gjennom å sørge for rask, effektiv og rettferdig godkjenning av innvandreres utdanning og kompetanse. FrP får trekk for ikke å

ha programfestet lik deltakelse i barnehage og SFO og kultur- og fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi. **Rødt** kort.

Barn på flukt har rett til å være trygge

FrP mener dagens asylsystem er inhumant, og vil arbeide for å et nytt og mer rettferdig og humant asyl- og flyktningsystem som sikrer en begrenset og kontrollert asylinnvandring hvor nasjonalstatene har kontroll over antall asylsøkere. En modell FrP ser for seg, er at alle søknader om asyl kun realitetsbehandles i trygge asylsentre i nærområdet. Det er bra at partiet vil at Norge skal oppfylle sine internasjonale forpliktelser og ta imot kvoteflyktninger, men det er svært negativt at partiet vil oppheve retten til å søke asyl i Norge. FrP får også trekk for at de vil begrense familiegjenforening ytterligere.

FrP får pluss for at de mener at behandlingstiden for asylsøknader og bosetting må ned. Partiet vil imidlertid føre en restriktiv politikk når det gjelder å innvilge asyl. Det er svært negativt at dette innebærer at partiet vil gi enslige mindreårige kun midlertidig opphold fram til fylte 18 år. Partiet får også minus for at det ikke står noe i partiprogrammet om at partiet vil at barnevernet overtar omsorgsansvaret for enslige mindreårige, eller at partiet vil bedre omsorgstilbudet gjennom lovregulering. Konklusjonen blir **rødt** kort.

Barn i Norge får bedre beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep

FrP er tydelige på at vold- og overgrepssaker alltid skal prioriteres,

og at arbeid mot fysisk og psykisk misbruk skal få mer ressurser. De vil videreutvikle og styrke barnehusene samt sikre bedre ettervern for barn som har vært utsatt for vold og overgrep. Det er positivt at FrP nevner behovet for styrking av kompetanse i og bedre samhandling mellom ulike sektorer som arbeider med barn, samt forebygging av overgrep i digitale medier. Vi savner imidlertid konkrete forslag til tiltak, for eksempel gjennom kompetanseløft og handlingsplaner. FrP har ingen forslag til tiltak for hvordan barn og unge selv skal få informasjon og kunnskap om seksuelle overgrep. Mye bra politikk, men noen klare minus gir **gult** kort.

Én prosent til bistand, utviklingsminister og skatt

Fremskrittspartiet nevner verken én prosent av BNI til bistand eller at de ønsker å opprettholde et høyt bistandsnivå. FrP er også partiet som tettest kobler bistand og egeninteresser: I programmet står det at «dersom et land nekter å ta imot egne borgere, bør dette få konsekvenser for blant annet norsk bistand», at «Norge bør også fryse midler som allerede er gitt hvis (...) landet nekter å ta imot sine egne borgere som ikke har fått opphold i Norge» og at «land som mottar betydelig norsk bistand, må akseptere asylsentre på sitt territorium som forutsetning for fortsatt norsk bistand». I tillegg mener de man «bør vurdere virkemidler som stimulerer norsk næringsliv til å satse i utviklingsland», selv om det er uklart om det er tenkt at bistanden skal spille inn her. FrP mangler politikk på gjenoppbygging av utviklingsministerposten i sitt program. De skriver at de vil jobbe for «introduksjon av et system for skatteinnhenting» i utviklingsland, men ikke noe om

å øke bistanden til skatteområdet eller hvordan dette skal gjøres. Kortet blir dessverre **rødt**.

Sterk satsing på helse og utdanning i verden

Partiprogrammet slår fast at «Hovedtyngden av norsk bistand bør konsentreres om utdanning, næringsutvikling, infrastruktur, formalisering av eiendomsretten og etablering av eiendomsregistre». Men dette er det eneste gangen utdanning nevnes. De vektlegger også viktigheten av et godt helsevesen. De lander på **gult** kort.

Klimapolitikk for fremtiden

FrP har en lite ambisiøs klimapolitikk og er usikre på om klimaendringene er menneskeskapt. Samtidig ønsker de ikke et absolutt tak for nasjonale utslipp, men vil snarere at dette skal «erstattes med et mål om gradvis reduksjon i klimagassnivået innenfor ulike næringer». Partiet har ingen konkret målsetning om hvor mye som skal kuttes, ei heller politikk på klimatilpasning eller forebygging. Kortet lyser **rødt**.

BARNOMETERET 2017

Årets Barnometer er det fjerde i rekken. Siden 2014 har Redd Barna vurdert regjeringens innsats for barn i Norge og verden. I år kommer Barnometeret i en valgutgave: Istedenfor å vurdere regjeringens innsats går Partibarnometeret 2017 gjennom hvordan de ulike partiene vil jobbe for å innfri barns rettigheter.

Kort sagt: Hvilke partier har best politikk for barn?

GRØNT KORT:
STRÅLENDE
POLITIKK!

GULT KORT:
EN GOD DEL
GOD POLITIKK,
MEN MÅ MER TIL.

RØDT KORT:
POLITIKK SOM
SVIKTER BARN.

